

Joan Rovira «En Sellabona»

Posats a contar anècdotes i vivències, farem un petit història d'un personatge ben curiós, turbulent i voltes entremaliat. Es tracta d'en Joan Rovira (algun temps de la seva vida el Senyor Rovira), conegut per en «Sellabona», ja que era nascut a Sellabona de Querós, propietat del seu pare i ell en fou l'hereu fins que la malvengué.

El seu pare ja tenia la seva fama, doncs, es dedicava a la rampinya i havia format part d'una quadrilla de trabucaires. Es diu que formava part de l'escamot que reptà l'amo del Bac de Collsacabra i que el van tancar al calaboç-cisterna que hi ha encara a les ruïnes del castell del Puig de la Força de Tavertet. Es diu que el preu del rescat fou una mesura d'or (mesura de les que quatre d'elles feien el sac, 55 Quilos) que feu efectiu el mosso de can Bac tot tirant de l'euga carregada amb el tresor. Prova de que havia abundat l'or a Sellabona és que moltes persones donen fe que havien vist en Joan Rovira (del que parlarem), quan encara era jove, a treure's de la butxaca grapats d'isabelines d'or, per fer el fatxenda. Encara que no li feren massa profit.

Quan encara en Joan era petit, (uns nou o deu anys) la família hauria passat temporades a Tavertet, doncs, tenien dues cases al carrer de baix i un bon dia els meus pares el van veure passar per davant de casa tot trempat i content amb la barretina vermella i ben dreta. Li van dir:

— Cap on vas Joan, tan content?

La resposta fou:
— Doncs, a fer tocar morts; s'ha mort el meu pare.

Es contava que sempre anava amb la barretina vermella i que un dibuixant el prengué de model i que el seu retrat sortia a les capsas de llumins. Tal volta era una semblança.

Així doncs trobem en Joan Rovira sense l'ombra del seu pare i amb l'abundó de les unces d'or. No tardà a freqüentar hostals, a organitzar orgies i sovintejar els viatges a Barcelona sovint acompanyat d'algun solter gran que arreplegava pel

poble que encara que curt de gambals aprofitava l'avinentesa de passar-ho bé a esquenes de'n Sellabona. Així passaven els anys i gastant moneda.

Una de les dues cases que tenia al poble la tenia llogada al meu oncle de Can Nazari, la feia servir de pallissa i la tenia plena de menjar pel «matxo» i també hi havia moltes canyes i vimets perquè l'hereu era cisteller. Heus aquí que una nit el Sr. Rovira, que anava ben borrarxo, decidí passar-hi la nit i com que havia acabat els diners decidí calar-hi foc perquè com

que la tenia assegurada pensà que amb els diners que li donarien podria continuar amb els seus vicis. Però no fou així. Ben aviat es descobrí que fou ell mateix qui hi calà foc i així començà el plet. Si fins aleshores havia portat una vida aparentment feliç i agosarada no va ser així en endavant. En trobar-se sense diners amb el plet al damunt i perseguit per la justícia, va agafar un complex molt fort de persecució, sempre tenia por de que la guàrdia civil l'anava a agafar i, segons els veïns, qualsevol trepig d'algú el feia témer que l'anaven a buscar. També l'havien sentit a cridar i no parat de xerrar mentre feia el camí ral cap a Tavertet, tot capficat i esmaperdut.

Es en aquesta situació que decideix vendre la casa pairal de Sellabona. Aleshores canvià de nou i no era el mateix, fins i tot es fa dir «Senyor Rovira». Recordo, eren els anys vint, que els diumenges quan sortíem de missa el sentíem a parlar en castellà fent un gran esforç, el seu castellà l'havia après en les seves anades a Barcelona. Parlar castellà, en aquell temps, feia senyor i per això el Sr. Rovira no volia ser menys.

Com que ara no tenia altre lloc d'habitatge que a Tavertet i tenia diners va arrenjar la casa i la façana fent-hi una vorera per passejar els diumenges al matí, doncs havia de viure com un senyor. Gràcies a ell vam sentir per primera vegada un gramòfon a Tavertet. Alguns el sentien per primera vegada a la vida. Un dia que es va representar una obra de teatre a l'escola, organitzada pel jovent, va ser harmonitzada pel seu gramòfon.

Ben aviat, i amb èxit, va instal·lar una cansaladeria. Comprava la cansalada a Vilanova de Sau a dues pessetes i ell la venia a set rals (1'75) i certament no se la veia als dits, i, ell n'estava ben content. El negoci no podia durar i no tardà gaire temps a saber-se que can Se-

llabona anava a la venda. Així ell continuava essent ric i aquell estiu va decidir llogar un mosso per dur-li la maleta i, si no recordo malament, també per manar una mula que en Sellabona hi anava a cavall i ja els tenim cap a St. Hilari a hostatjar-se a l'hotel de la Font Picant. Era un temps que vestia molt anar a prendre les aigües a la font picant i passar una quinzena de bona vida a l'hotel. El mosso que va llogar era en «Manta», carboner d'ofici, home de caràcter força extrovertit i alegre que s'avenia molt amb tothom tant en la feina com en la gresca i a la vegada molt responsable en la feina, però feien molt bona parella amb en Sellabona.

Ara els tenim instal·lats a la Font Picant donant-se a la bona vida; més, la cartera s'abaixa. Acabada la quinzena, com que encara els quedava algun cale-ró, van fer cap a Girona on trobaren de tot i la manera de reventar el què els quedava. Al cap de poc el Sr. Rovira va girar la cartera de cap per avall i la va espolsar i no en caigué cap moneda, aleshores digué al seu mosso: «Jo ja he acabat, ja no sóc el Sr. Rovira; però com que jo fins ara t'he pagat el sou i les despeses, ara ets tu que ets ric i tens diners, per tant ara tu seràs el senyor i jo el teu mosso». Així ho van fer, però duraren poc temps les orgies i aviat es trobaren tots dos en les mateixes condicions, sense ni un ral. Decidiren tornar a casa tot pidolant per les masies.

Quan tornaren a Tavertet per en Manta no fou cap problema agafar les eines i tornar als sots de Sau i de Balà a fer carbó, però per en Sellabona, que sempre havia fet el gandul i malversant l'herència paterna, les coses ara pintaven molt malament. Calia menjar i solucionar la vida com fos i de robar no en sabia. Sembla que primer provà de fer carbó de rabassó de bruc pel seu compte i ven-

dre'l a les ferreries. Ho feia pel seu compte perquè no defensava el jornal i de rabassó perquè els propietaris li donaven.

Malgrat tot ell no ho donava pas tot per perdut. Els que vivien amb ell diuen que havia agafat la dèria de dir: «En Tavertete, un cafè com un grafonè, una fàbrica de salsichones con ciento quintales de mochernones secos i aterrar la Sibèria de Vic». Però els seus somnis ja no foren acomplerts ja que hagué de passar la resta de la seva vida fent carbó, anant a captar i guardant vaques per les cases de pagès de Vilanova de Sau i Montseny. L'última vegada que algú d'aquí el va veure fou guardant vaques en una masia de Viladrau.

En Sellabona fou protagonista de vivències curioses i estranyes fins que es va morir i inclús després de mort ja que aquesta fou una incògnita, mentre uns asseguraven que en Sellabona era mort altres deien que l'havien vist en una altra contrada mentre captava. Quan de veritat morí va costar de creure-ho ja que no s'ha sapigut mai a on morí i com morí.

Unes seves nebodes van venir a Tavertet més d'una vegada i van buscar ací i allà per saber on estava enterrat, però ningú els sabia donar notícies clares; un dia es van trobar una fotografia d'ell que anava muntat en una burra, aquesta foto fou publicada en una revista o programa de festes durant l'any 1975-1976 per mirar si algú el podia reconèixer. La nota que acompanya la fotografia diu que aquesta fou feta, possiblement, mentre pujava a l'aplec de Puiglagulla; de fet havien passat uns vint anys que ell ja era mort i no es rebé cap resposta.

Jordi SANGLAS